

2014-02-20

Mikael Fredstam
Tf Stabschef Regionledning nordost

Luleå kommuns synpunkter på eventuella nedskärningar av Kustbevakningen

Kustbevakningen har i samband med en snabbutredning av Kustbevakningens organisation önskat synpunkter från Luleå kommun angående eventuella nedskärningar av Kustbevakningen.

Sammantaget vill Luleå kommun betona att Luleå är den största arbetsmarknadsregionen norr om Stockholm-Uppsala med 170 000 invånare och en stark ekonomisk utveckling. I Luleå finns en av Sveriges fem största hamnar och den femte största flygplatsen. Luleå hamn är av EU klassad som CORE-hamn och allt tyder på att den omfattande fartygstrafiken fortsätter att öka. Skärgårdsområdet i den norra delen av Bottenviken är unikt och används flitigt av fritidsbåtsägare och snöskoterägare. Det är en av få bräckvattenskärgårdar, och har ett mycket speciellt växt- och djurliv.

I detta sammanhang har Kustbevakningen en mycket viktig funktion. En minskning av myndighetens representation och verksamhet i regionen skulle vara ytterst olycklig och skulle riskera att få allvarliga konsekvenser på flera områden. Nedan beskrivs ett antal områden som Luleå kommun bedömer som centrala i sammanhanget.

Samverkan/samarbete

Luleå kommun har ett bra och väl fungerande samarbete med Kustbevakningen i såväl operativa som planerande frågor. Återkommande genomför räddningstjänsten och Kustbevakningen övningar ihop för att bättre kunna hantera olyckor ute i skärgården, både på vatten och på öar. Kustbevakningens allmänna kunskap om skärgården och dess vatten är svårslagen. Kustbevakningen har också en god kännedom om de personer och aktörer som bor och vistas i skärgården.

Resurstillgång/samnyttjande vid räddningsuppdrag

Kustbevakningen är en viktig resurs vid räddningsuppdrag i vår stora skärgård, främst som transportpartner med mycket god kapacitet. Detta gäller både sommar- och vintertid. Kustbevakningen har snabba resurser för sjöräddning och miljöräddning, som samnyttjas oavsett vilket vattenansvarsområde det handlar om. I det vattenansvarsområde som kommunen ansvarar för har den kommunala räddningsinsatsen förmåga, men i statligt vatten har kommunen låg förmåga och inget formellt ansvar. I det handlingsprogram som finns för vår kommun finns bland annat angett gränser mellan statligt och kommunalt vatten. Dessa bör sannolikt ses över om det sker ändringar i organisationen.

Oljeutsläpp

Kustbevakningen kan vidta åtgärder för att hindra oljepåslag på land vid oljeutsläpp till havs. Det finns ingen resurs med hindrande kapacitet norr om Umeå. Kommunal räddningstjänst har ingen kapacitet för oljeskydd till havs, och låg förmåga i skärgårdsmiljö. Om den statliga räddningstjänsten inte har förmåga att omhänderta oljespill till havs med kortare ledtid än 15-16 timmar finns stor risk att dessa övergår till ett kommunalt problem vid strandzonen.

Skärgårdsområdet i den norra delen av Bottenviken är unikt. Det är en av få bräckvattenskärgårdar i världen. Växt- och djurlivet är mycket speciellt, vissa växter är till och med unika i svensk flora.

Statlig räddningstjänst

Hur ska övrig statlig räddningstjänst såsom t.ex. sjöräddningsuppdrag bedrivs om inga resurser finns i området? Det är inte ett uppdrag för kommunal räddningstjänst. Dessutom krävs speciella resurser vid förfallotid och dimma då endast svävare kan användas.

Frånvaron av Kustbevakningen skulle avsevärt försämra förutsättningarna för att leva och verka i skärgården. Luleå har Sveriges näst största skärgård med bofast befolkning på 10 öar, 1100 fritidshus spridda i skärgården. Skärgården har också ca 70 000 besökare årligen och därutöver ett rikt friluftsliv sommar som vinter. Sjöfartsverkets lokala resurser består idag av lotsbåt och kan inte svara upp till regionens behov.

När det gäller vattendykarresurser finns det i dagsläget inga sådana som är snabbt tillgängliga i närregionen. Det finns ingen räddningstjänst vare sig i Norrbotten eller i Västerbotten som har räddningsdykare i sin organisation.

Försvarmakten i Boden kan ha dykare vissa perioder och Polisen har inga formella resurser. Kustbevakningen har vattendykarresurser i sin organisation, dock inte i Luleå. Det är emellertid viktigt att eventuell neddragning inte innebär att vattendykarresursen hamnar ännu längre bort.

Luleå Airport

Luleå Airport är en av Sveriges största flygplatser med både civil och militär trafik. För att på bästa sätt kunna hantera en olycka koordineras och övas berörda resurser regelbundet. Kustbevakningen är en mycket viktig aktör i detta sammanhang eftersom landningsbanan ligger nära vattnet. Inflygningens bana ligger över vattnet och i detta fall så är det statligt vatten vilket innebär att det är statens ansvar att hantera konsekvenserna om olycka sker i/nära vattnet. I den samplanering som tidigare nämnts är alltid Kustbevakningen med och ingår som en viktig aktör. Deras åsikter för just flyghaveri har också nämnts i diskussionen kring bro över Tjuvholmssundet till Sandön.

Hamnverksamhet och farligt gods

Den kommersiella trafiken är omfattande. Varje år omsätts mer än nio miljoner ton gods, i huvudsak bulkgoods i hamnen. Det gör Luleå till en av Sveriges fem största hamnar. Luleå och Norrbotten är i en expansiv fas. Trenden är ökande fartygstrafik i relation till industrins ökande behov av fungerande transporter. Det gör, tillsammans med en prognostiserad växling till miljövänligare transportsätt, att godsvolymer ökar och hamnarna expanderar. Sannolikt ökar även behovet av Kustbevakningens uppgifter.

I Luleå hamn och övriga hamnar i Norrbotten hanteras stora mängder farligt gods och i vårt närområde på andra sidan av Bottenviken expanderar gashantering via sjöfart. Ansvarsområdet är redan idag stort för Kustbevakningen med 250 km kuststräcka och ett flertal viktiga hamnar.

Kustbevakningen är kund till Luleå Hamn och en eventuell neddragning skulle påverka hamnen med ca 800 tkr.

Natur- och friluftsliv

Luleå kommun är en utpräglad kuststad, centrum är omgärdat av vatten och skärgården har 1312 öar. Idag är Luleå skärgård en välkänd destination och ett attraktivt mål för rekreation och näringsverksamhet. Området präglas av ett intensivt båtliv under sommaren och av snöskotertrafik på vintern.

Utan en lokal närvaro blir det svårare att uppfylla jakt- och naturvårdsövervakning, nykterhetskontroll och lagövervakning. Det kommer att ge konsekvenser gällande naturvård, friluftsliv och säkerhet.

Avslutningsvis

Sammantaget anser Luleå kommun att Kustbevakningen i Luleå har förmågor som inga andra aktörer i regionen har, eller har i uppdrag att hålla. I kustområdet utanför Luleå förekommer året runt omfattande fartygstrafik och friluftsliv i en känslig miljö. Kustbevakningen fyller genom sin verksamhet i regionen en absolut nödvändig funktion. Kompensatoriska åtgärder om kustbevakningen verksamhet i regionen skulle minska är definitivt nödvändiga. Vilka åtgärder och vem som ska ansvara för dessa måste i så fall bli föremål för särskild utredning och ett samråd mellan berörda myndigheter och organisationer.

Luleå 2014-02-20

Yvonne Stålnacke
Kommunalråd

Anne Karlenius
Kommunchef